

Průtahy ohledně dětských skupin pokračují, firmy i rodiče čekají, zda se pravidla zmírní

Otevírá se budoucnost firemním školám, které by pomohly vyřešit nedostatek míst v mateřkách? Zákon o dětských skupinách, který by zakládání podnikových školek zjednodušil, se po prezidentském vetu vrátil poslancům a čeká se na jeho brzké schválení.

Nela Vejvodová
redaktorka MF DNES

V mateřských školách chybí místo asi pro šedesát tisíc dětí a podle odhadů toto číslo každoročně o něco vzroste, jelikož města a obce zaspaly se stavbou nových zařízení. Řešením nedostatku míst ve státních mateřských školách mají být dětské skupiny. Zákon, který by jejich zřizování posvětil a zjednodušil, však kvůli části o takzvaných lesních školkách vetoval prezident a vrátil ho poslancům.

Přislíb jednodušších pravidel

Jak upozorňuje Nina Bosničová, manažerka pro práci s firmami z neziskové organizace Gender Studies, návrh zákona o dětských skupinách byl poslancům předložen už v roce 2008. „Firmy se těšily, že jim ulehčí zakládání školek pro děti jejich zaměstnanců, pak ale vždy přišlo zklamání. Nyní je situace slibná. Současná forma školského a živnostenského zákona určuje komplikovanou například hygienická pravidla, kterým často nelze prostoru ve firmě užspůsobit. Nový zákon by měl podmínky zmírnit,“ říká. Pro menší podniky je to ulehčení, velkým lákadlem je možnost pro rodiče i firmy odepsat si z daní výdaje za umístění dítěte do dětské skupiny a za provoz.

Smlouva s rodiči a výdaje do šesti tisíc měsíčně

Nový zákon dětským skupinám nenarušuje vzdělávání, nebudou mít status vzdělávacího zařízení. Nebudou tak kladeny takové nároky na personál, firma tedy může mírně ušetřit na plotech vychovatelů.

Dětskou skupinu bude moci navštěvovat maximálně 24 dětí, podle

Foto: Shutterstock

jejich počtu budou odstupňované i počty vychovatelů.

Provozovatel skupiny, nejčastěji firma či instituce jako vysoká škola nebo úřad, s rodiči uzavře smlouvu, školné bude moci být jen tak vysoké, jak velké budou náklady na provoz. To rodiče jistě ocení, jednou z mála alternativ mateřských škol, kam své děti často nedostali z důvodu malé kapacity, byla školka soukromá či individuální hlídání chůvou. Takové řešení však stálo měsíčně mnoho tisíc a bylo často pro rodinu finančně nedostupné. Matka pak s dítětem zůstala dlouho na rodičovské a návrat do práce pro ni byl ještě těžší. Podle odhadů Ministerstva práce a sociálních věcí by docházka dítěte do dětské skupiny neměla přesáhnout šest tisíc korun měsíčně.

Otvírací doba přizpůsobená té pracovní

Drtivá většina zaměstnavatelů i zaměstnanců vidí firemní školku jako výhodu. Jednou z prvních firem, která ji otevřela, byla Raiffeisenbank. „Firemní školka je už šest let jedním z nejoceňovanějších benefitů poskytovaných našim zaměstnancům. Umožňuje rodičům lépe skloubit pracovní a soukromý život. Naši školku v tuto chvíli navštěvuje asi 80 dětí, nabízí jim řadu kroužků a aktivit. Jako výhodu oproti klasickým školám vnímáme i celoroční provoz a prodlouženou provozní dobu,“ říká tiskový mluvčí banky Tomáš Kofroň.

Otevírací doba firemní školky obvykle koresponduje s pracovní dobou rodiče, zaměstnavatelé také často svým zaměstnancům, kteří dítě do firemní školky umístí, přispívají určitou finanční částkou. Další přednosti vyjmenovává Tomáš Surka z personálně-poradenské společnosti McROY: „Je to zají-

mavý benefit a hlavně konkurenční výhoda oproti ostatním zaměstnavatelům. Dále se tak upevňuje vztah zaměstnance a firmy. Pro pracovníka je výhodou, že má dítě na blízku, může s ním trávit více času. Školky, které zřizují mezinárodní firmy, často vyučují děti cizím jazyky, což může být pro rodiče také atraktivní.“

Školné bude moci být jen tak vysoké, jak velké budou náklady na provoz dětské skupiny.

Nový zákon počítá s tím, že do dětských skupin budou moci rodiče své dítě dát už od jednoho roku věku, což by hlavně matkám na rodičovské umožňovalo brzký návrat do práce. „Je to velká výhoda,“ říká Zdeněk Mrázek z Ústavu makromolekulární chemie AV ČR. „Naše školka je v objektu v těsné blízkosti ústavu, takže pokud nastane nějaký problém, do deseti minut je maminka u dítěte, výhodou je i blízká obora Hvězda, kam děti chodí na vycházky, rodiče si to pochvalují. Problém, kam s dětmi našich zaměstnanců, se objevil už v 90. letech, máme tu poměrně dost mladých kolegů, kteří zakládají rodiny, a proto jsme se pro vytvoření školky rozhodli. Zatím tu máme asi šest dětí, některé chodí jen na pár dnů v tý-

du, střídají se u nich dvě vychovatelky zaměstnané na zkrácený úvazek.“

Najdou se však i tací, kteří dají přednost klasické mateřské škole před tou firemní. „Je za tím důvěra ve státní systém, záruka kvality a hlavně je to odzkoušené,“ vysvětluje Nina Bosničová. „Je tu i obava rodičů, že pokud budou mít dítě ve firemní školce, nebudou moci odcházet třeba ve čtyři, aby ho vyzvedli odjinud. Někteří rodiče taky radši dají potomka do školky v okolí bydliště, než aby se s ním trmáceli hromadou dopravou do zaměstnání.“

Odhad pro rok 2015: přes tisíc nových dětských skupin

Podle Ministerstva práce a sociálních věcí by - v případě přijetí návrhu - příští rok mohlo v Česku vzniknout a fungovat přes tisíc dětských skupin. Části poslanců z ČSSD a tět za KSČM, kteří hlasovali proti, vadí, že nový zákon nijak nešetřuje podle nich vhodnou docházku do mateřské školy alespoň v posledním předškolním roce. O povinném posledním roce mateřské školy se diskutuje už dlouho a není jas-

né, jak by se to řešilo v případě dětských skupin a firemních školek.

Z pohledu rodičů a provozovatelů vadí také reálný zánik takzvaných lesních školek. Ty ze své podstaty nebudou schopny splnit stále přísnější hygienické předpisy. Ministryně Michaela Marksová-Tomínová slibovala, že se situace lesních školek vyřeší během prvního přechodného roku, to však zřejmě jako záruka nestačilo.

Co je co

Jak se od sebe liší zařízení pro předškolní děti

● Lesní školka

Nový zákon je zařadil do kategorie dětských skupin. Lesní školky by tudíž byly nuceny splňovat přísnější hygienická nařízení, musely by mít stálé prostory, což jde proti jejich smyslu. V České republice fungují už pět let, je jich přes 120. Navštěvují je asi tři tisíce dětí a jejich obliba roste. Petici za zachování lesních školek podepsalo 14 tisíc lidí.

● Dětská skupina

Bude je zřizovat zaměstnavatel (firmy, úřady, radnice, vysoké školy či neziskové organizace), už dnes je mají některé vysoké školy či úřady. Rodiče i firmy budou mít nárok na slevu na daní. Ve skupině bude moci být maximálně 24 dětí, na rozdíl od mateřské školy je ale možné sem umístit už děti od jednoho roku věku. Požadavky budou mírnější než u mateřské, dětská skupina přesto bude muset mít zajištěné vhodné prostory a personál, také plán péče. V zákoně o dětských skupinách je zakotvená přechodná lhůta, během které by se měla pozice lesních školek vyjasnit. Při prvním hlasování ve Sněmovně bylo pro 105 poslanců, o čtyři více, než kolik jich bylo potřeba k přijetí. Návrh zákona si lze prohlédnout na stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí - www.mpsv.cz.

● Firemní školka

Zákon č. 472/2011 Sb. i nyní umožňoval vznik firemní školky, zjednodušeně řečeno šlo o klasickou mateřskou školu, kde před ostatními měly přednost děti zaměstnanců. Zpravidla mohly přijímat děti od tří let věku a musely splňovat požadavky školského zákona jako ostatní mateřské školy. Firmy mohly dosáhnout na dotaci od Ministerstva školství, musely svoji školku zaplatit do rejstříku. (nea)

Poradna Kdy může zaměstnavatel vyžadovat dodržování konkurenční doložky?

Co je konkurenční doložka?

Jsem OSVČ - pojišťovací zprostředkovatel. Ve smlouvě o obchodním zastoupení i ustanovení, že pojišťovací zprostředkovatel není oprávněn po dobu dvou let od ukončení účinnosti smlouvy vykonávat na vlastní nebo cizí účet činnost pojišťovacího zprostředkovatele vůči klientům, jejichž pojistné smlouvy byly v průběhu trvání smlouvy v jeho pojistném kmeni. Za porušení povinnosti je pojišťovna oprávněna uplatnit smluvní pokutu ve výši 100 000 korun. Je to konkurenční doložka? Může to zaměstnavatel vymáhat?

Ano, dá se to považovat za konkurenční doložku. Důležité je, aby ujednání o konkurenční doložce vymezovalo území nebo okruh osob na něm. Není-li podmínka splněna, je konkurenční doložka neplatná, což je jednoznačně uvedeno v zákoně. Ve vašem případě doložka sice okruh osob vymezuje, ale již neříká, jakého území se omezení týká. Patrně jde o celou ČR. Podle současné soudní praxe však lze říci, že konkurenční doložku vztahující se na celé území republiky soudy často označují za nepřiměřenou, a tudíž za neplatnou.

Zákonem je dána i maximální možná délka dvou let, na kterou lze konkurenční doložku uzavřít. Pokud by byla sjednána na delší dobu, byla by rovněž neplatná. V § 2 975 nového občanského zákoníku je pak ještě výslovně upravena i konkurenční doložka v hospodářské soutěži a jsou popsány podmínky,

za nichž je zakázána. Tato konkurenční doložka může být sjednána maximálně na pět let; to ale není váš případ. Protože jste smlouvu o obchodním zastoupení uzavřel před 1. lednem 2014, vztahuje se na vás režim obchodního zákoníku, podle kterého by v případě budoucího sporu postupoval těž soud.

Třetí zákonnou podmínkou pro to, aby mohla být konkurenční do-

Napište nám Zeptejte se odborníků

Nevíte, na co máte v zaměstnání nárok, nejste si jisti, jaké pracovní podmínky vám musí zaměstnavatel poskytnout či v jakém případě může dát výpověď? Máte problémy s kolegy v práci či s nadřízenými? Posílejte nám své dotazy, zodpovíme je v rubrice Poradna. Pište na e-mail: prilohy@mfdnes.cz

ložka označena za platnou, je vymezení činnosti, kterou nesmí strana omezená konkurenční doložkou po stanovenou dobu a na stanoveném území vykonávat. S ohledem na váš dotaz, obsahující pouze ustanovení týkající se možné konkurenční doložky, bez celého znění smlouvy o obchodním zastoupení, lze říci, že omezení činnosti pojišťovacího zprostředkovatele samo o sobě nepostačuje.

Předpokládám však, že na jiném místě smlouvy o obchodním zastoupení je taková činnost definována a v případě sporu by protistrana mohla touto skutečností argumentovat. Ve prospěch pojišťovny by mohlo hovořit též to, že vás neomezuje v pojišťovací činnosti vůči všem, ale pouze vůči těm klientům, které pojišťovna měla, když jste s ní byl ve smluvním vztahu, a to i kdyby se na vás obrátili sami. To znamená, že vůči komukoliv ji-

nému můžete pojišťovací činnost vykonávat.

Při uzavírání konkurenčních doložek, ale i jiných omezení, která se svou povahou mohou konkurenční doložce blížit, je třeba dále respektovat vzájemnost a vyváženost. Právu jedné strany musí odpovídat povinnost druhé strany a obráceně a práva a povinnosti musí být vyvážené. Pokud by byla konkurenční doložka koncipována čistě jednostranně (pro jednu stranu výhodně a pro druhou ne), byla by nevyvážená a soudem pravděpodobně označena za neplatnou.

Podle mého názoru je vámi citované ustanovení, které se vyskytuje ve vaší smlouvě o obchodním zastoupení, neplatné, protože nezohledňuje požadované náležitosti. Doporučoval bych, abyste se obrátil na pojišťovnu s návrhem na finanční kompenzaci ze strany pojišťovny za dodržování konkurenční

doložky z vaší strany. Kompenzace by mohla být dojednána například ve výši části vaší měsíční odměny za každý měsíc dodržování konkurenční doložky (či průměru za určité období, je-li odměna pohyblivá), popřípadě jiné fixní měsíční částky. V tomto směru by smlouva měla být upravena či doplněna. Pokud by pojišťovna odmítla na takové řešení přistoupit, mohl byste ji písemně oznámit, že takto sjednanou konkurenční doložku považujete za neplatnou a že se jí řídit nehodláte. Mohl byste pojišťovně předložit i návrh na její formální zrušení. Pokud by nebyl akceptován, mohl byste se případně obrátit i na soud.

JUDr. Jan Kozubek
advokát z kanceláře
Becker & Poliakoff

